

Wet inkomensvoorziening kunstenaars

Op 20 januari 1998 is de Wet inkomensvoorziening kunstenaars (Wik) door de Eerste Kamer aanvaard. De Wik heeft als doelstelling kunstenaars te ondersteunen bij de start en bij het rendabel maken van hun kunstbedrijf. Tot de instelling van een aparte regeling voor kunstenaars is besloten, omdat het instrumentarium van de Algemene bijstandswet (Abw) en het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz) niet goed blijkt aan te sluiten op de specifieke behoeften van het kunstbedrijf. De kunstenaars in de Wik krijgen geen sollicitatieplicht opgelegd en zij hoeven ook geen passende arbeid te aanvaarden. De kunstenaars die na ingang van de Wik in de bijstand blijven, moeten voldoen aan de voorwaarden van de Abw. Dat betekent dat zij wel sollicitatieplichtig zijn en dat deze kunstenaars ander werk moeten aanvaarden als zij er niet in slagen met hun beroep voldoende inkomsten te verwerven.

Uitvoering

De Wik wordt uitgevoerd door 39 in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) aangewezen gemeenten. Kunstenaars uit de omliggende gemeenten kunnen bij deze gemeenten terecht. De centrumgemeenten zijn: Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Breda, Delfzijl, Doetinchem, Dordrecht, Eindhoven, Emmen, Enschede, Goes, Gouda, Groningen, Den Haag, Haarlem, Harderwijk, Den Helder, 's Hertogenbosch, Hilversum, Hoogeveen, Hoorn, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Middelburg, Rotterdam, Smallingerland, Sneek, Terneuzen, Tiel, Tilburg, Utrecht, Veendam, Venlo, Zwolle. Omdat de uitvoering van de Wik bij een beperkt aantal gemeenten is neergelegd, worden zowel de uitkeringen als de uitvoeringskosten voor 100 % vergoed.

Recht op Wik

Het recht op Wik bestaat voor kunstenaars die met de uitoefening van hun beroep nog niet in hun inkomen kunnen voorzien. Deze kunstenaars hebben de keuze om of in de Wik te gaan, of in de Abw. Voor de Wik moeten zij kunnen aantonen een kunstopleiding te hebben voltooid dan wel beroepsmatig als kunstenaar bezig te zijn. Daarom wordt door een onafhankelijk adviserend orgaan een beroepsmatigheidstoets uitgevoerd. De minister heeft daartoe het Voorzieningsfonds voor Kunstenaars (VvK) aangewezen. Voor kunstenaars die zich binnen 12 maanden na het met succes afsluiten van hun kunstvakopleiding aanmelden voor de Wik wordt alleen gekeken of zij een diploma bezitten van een erkende kunstvakopleiding.

Naast de toetsing van de beroepsmatigheid dient duidelijk vast te staan dat de aanvrager bijstandbehoefstig is, dat wil zeggen onvoldoende middelen heeft om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien.

Uitkeringshoogte

De alleenstaande Wik-gerechtigde ontvangt een uitkering die 70% bedraagt van het voor hem of haar geldende bijstandsniveau. De betrokken kunstenaar mag bijverdienen tot 125% van de anders voor hem geldende

bijstandsnorm. Daarboven mogen beroepskosten afgetrokken worden van de bruto bijverdiensten, voordat deze verrekend worden met de uitkering. Voor scheppend kunstenaars geldt een forfaitair (vast) bedrag van 10.000 gulden, voor beoefenaars van andere kunstvormen geldt 5.000 gulden aan beroepskosten per jaar. Voor degenen bij wie de beroepskosten de forfaitaire bedragen substantieel overstijgen, is het mogelijk dat de werkelijke beroepskosten worden meegenomen in de verrekening met de Wik-uitkering, mits dit duidelijk is aan te tonen.

De cliënt kan maximaal vier jaar aanspraak maken op een Wik-uitkering. Dit hoeft geen aaneengesloten periode te zijn, maar moet wel binnen een termijn van tien jaar worden opgenomen. Een kunstenaar die al in de regeling heeft gezeten en een terugval in inkomsten meemaakt, kan opnieuw een beroep doen op de Wik voor de resterende periode.

De Wik-uitkering wordt beëindigd als er een renderende beroepspraktijk ontstaat. In dat geval verdient de cliënt met zijn beroep als kunstenaar of met een combinatie van kunst en andere werkzaamheden (gemengde beroepspraktijk) zoveel dat hij noch een beroep op de Wik, noch op de bijstand hoeft te doen.

Flankerend beleid

Om de Wik tot een succes te maken, wordt door het ministerie van OCenW een flankerend beleid opgezet. Hierbinnen worden instrumenten zoals scholing en andere stimulerende maatregelen ingezet om het uitoefenen van een zelfstandige beroepspraktijk als kunstenaar mogelijk te maken. Er zijn middelen uitgetrokken om het flankerend beleid te realiseren.

De vraag van de kunstenaar staat in het flankerend beleid centraal. Twee aangewezen centrale organisaties, de Stichting PodiumKunstWerk (Pkw) en het Voorzieningsfonds voor Kunstenaars (VvK) zullen worden belast met het flankerend beleid en het aanbieden van diensten aan de gemeenten. Per 1 januari 2002 zijn beide organisaties opgegaan in één nieuwe organisatie: Kunstenaars&Co (Kunstenaars & Cultuur en Ondernemerschap).

Ondersteuning kan bijvoorbeeld worden geboden aan kunstenaars die voor een "gemengde" beroepspraktijk willen kiezen. Dat betekent dat de inkomsten uit het kunstbedrijf kunnen worden aangevuld met inkomsten uit andere werkzaamheden, zoals bijvoorbeeld het geven van kunstlessen op de basisschool.

Invoeringsdatum en overgangsregeling

De Wik is van kracht geworden op 1 januari 1999. De Wik zal na drie jaar geëvalueerd worden. Voor kunstenaars die afhankelijk waren van de bijstand gold een overgangsregeling, zij hebben één jaar bedenktijd om de overstap naar de Wik te realiseren. Deze kunstenaars, die uit de bijstand overstapten naar de Wik, kregen gedurende het eerste jaar na de inwerkingtreding van de Wik een uitkering van 80 procent van de bijstandsnorm en gingen daarna terug naar 70 procent.

Meer informatie

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Directie Voorlichting, Bibliotheek en Documentatie

Postbus 90801, 2509 LV Den Haag

Informatietelefoon SZW

Tel. 0800 - 9051 (gratis)

Fax 070 - 3 33 66 55

Ministerie van OCW

Rijnstraat 50

2500 BJ Den Haag

T 070 - 4123456

F 070 - 4123450

E ocwinfo@postbus51.nl